

नेपाल पत्रकार महासंघ

मिति : २०७५/९/१६

सन् २०१८ मा नेपाली प्रेस स्वतन्त्रताको अवस्था

सन् २०१८ पनि नेपाल प्रेस जगतका लागि चुनौतिपूर्ण वर्ष रहेको छ । नेपाल पत्रकार महासंघको सञ्चार अनुगमन ईकाइका अनुसार यो वर्ष ५८ वटा प्रेस स्वतन्त्रता हननका घटनाहरू भएका छन् । सन् २०१७ मा प्रेस स्वतन्त्रता हननका ७३ वटा घटनाहरू अभिलेख भएका थिए । तुलनात्मक रूपमा यो वर्ष प्रेस स्वतन्त्रता हननका घटनाहरूमा कम आएको भएतापनि कानुनी रूपमा यो वर्ष चुनौतिपूर्ण बन्यो ।

यसै वर्ष भदौ १ गतेदेखि लागू गरिएको मुलुकी फौजदारी र देवानी संहितामा भएको प्रेस तथा अभिव्यक्ति स्वतन्त्रताविरोधी केही प्रावधानले गर्दा यो वर्ष नेपाली प्रेस जगतका लागि चुनौतीपूर्ण बनेको हो । महासंघले मुलुकी फौजदारी र देवानी संहितामा भएको प्रेस तथा अभिव्यक्ति स्वतन्त्रताविरोधी प्रावधान सच्याउनका लागि विभिन्न दबावमूलक अभियान नै सञ्चालन गरेको थियो ।

सन् २०१८ मा १५ जना पत्रकारमाथि आक्रमण भएको छ, भने १३ जना पत्रकारलाई धम्की दिइएको छ । महासंघको अनुगमन इकाइमा अभिलेख भएअनुसार समाचारको विषयलाई लिएर पत्रकारमाथि आक्रमण र धम्की दिने काम भएको थियो । यस्तै यो अवधिमा १२ जना पत्रकारलाई समाचार संकलनका क्रममा वा समाचार छाप्नेको निहुँमा दुर्व्यवहार गरियो भने पत्रकारलाई समाचार संकलनका क्रममा अवरोध पुऱ्याइएका ६ वटा घटना रहेका छन् ।

पत्रकारको संस्था तथा पत्रपत्रिका कब्जा गरिएका ४ वटा घटना अभिलेख भएका छन् भने नीतिगत बन्देजको एउटा घटना रहेको छ । त्यसैगरी एक जना पत्रकार वेपत्ता भएका छन् । नेपाल पत्रकार महासंघ डोटी शाखाका सदस्य एवं बाजुरास्थित रेडियो बुढीनन्दामा कार्यरत पत्रकार तेजबहादुर खड्का २०७५ भाद्र १० गते करिब १४ हजार फिट उचाइमा रहेको बाजुरास्थित बुढीनन्दा तिर्थस्थलबाट फर्किने क्रममा सम्पर्कविहीन भएका हुन ।

त्यसैगरी यो अवधिमा ६ जना पत्रकार पक्राउ परेका छन् । अनुगमन इकाइका अनुसार पक्राउ परेकामध्ये राजु बस्नेत, एन्जीला सापकोटा, गोपाल चन्द्र लगायतका पत्रकारलाई प्रहरीले समाचार लेखेकै आधारमा पक्राउ गरी आफ्नो अधिकार क्षेत्र भन्दा बाहिर गई विद्युतीय कारोबार ऐन, २०६३ अर्न्तगत मुद्दा चलाएको थियो । प्रकाशित तथा प्रसारित समाचारका सम्बन्धमा चित्त नबुझे उजुरी गर्ने संस्था प्रेस काउन्सिल रहेको छ ।

राष्ट्रपतिको कार्यालयमा हुने कार्यक्रम, विभिन्न भिडआइपिको आगमनका क्रममा तथा संसदिय समितिहरूको बैठकमा पत्रकारलाई समाचार संकलनमा बञ्चित गरिने

नेपाल पत्रकार महासंघ

काम भएको छ भने जनप्रतिनिधिहरुबाट पनि पत्रकारलाई दुर्व्यवहार, धम्की र आक्रमण समेत भएको अभिलेख छ ।

नेपाल पत्रकार महासंघले प्रेस स्वतन्त्रता विरोधी यी सबैखाले घटनाको कडा भर्त्सना गर्दै संविधानले दिएको पूर्ण प्रेस स्वतन्त्रताको प्रत्याभूति दिलाउन सरकारसंग माग गर्दछ ।

सन् २०१८ मा प्रेस स्वतन्त्रता हननका घटनाहरु निम्न रहेका छन् ।

क्र.स	घटना प्रकृति	घटना संख्या
१	पत्रकार आक्रमण	१५
२	धम्की	१३
३	दुर्व्यवहार	१२
४	पत्रकार पक्राउ	६
५	समाचार संकलनमा अवरोध	६
६	नितिगत बन्देज	१
७	सञ्चार संस्था तथा पत्रपत्रिका कब्जा	४
८	पत्रकार वेपत्ता	१
कुल घटना		५८

स्रोत : नेपाल पत्रकार महासंघ , सञ्चार अनुगमन ईकाइ

रेमबहादुर विश्वकर्मा
सचिव तथा प्रेस स्वतन्त्रता अनुगमन समिति